

Fig. 90.
Tamdrup Kirkegaard
i Midtjylland.

De danske Landsbykirkegaarde

Som Oprindelsen til de danske Landsbykirkegaarde er den samme, idet de har skullet omgive Gudshusene med viede Pladser, hvori de Døde kunde hvile i Kirkens Varetægt, saaledes har ogsaa den indre Udformning været nogenlunde den samme; man har indtaget den Jord, som hver Gaard havde Brug for (ofte dog rigeligt), og disse Stykker gaar over i hinanden, uden at der er direkte Adgang fra Gange til Gravstederne og med Gravgitre og Gravhække som Skel. Vekslende Jordbund og Klimaforhold tilligemed stedlig Tradition for Havekultur og Blomsterdyrkning har dog kunnet give hver Egn sit ejendommelige Præg, og Vestjydens sejge Udholdenhed og Øboernes lyse og lette Sind afspejler sig ofte i Landsbykirkegaardene. Ogsaa skiftende Tider har sat sine Spor, baade i Gravmælernes Form og Størrelse og i Kirkegaardsbeplantningerne, — de billige, men kunstfærdig haandsmedede eller træskaarne Gravmæler og Sandstensgravligger er afløst af opretstaaende Gravmæler i Granit eller hvide Marmortavler, — ganske som Kirkebygningen genspejler Tidernes skiftende Syn paa dette og hint og paa skiftende økonomiske Kaar, saaledes ogsaa paa Kirkegaardene. Og saadan maa det blive ved at gaa. Kirkegården kan ikke være det eneste Omraade, hvorpaa der ikke maa ske

Forandringer. Loven og Anordningen kræver sine Gange og anbefaler levende Plantninger fremfor døde Hegn, og Pengepung og Tegnebog rummer nutildags oftest flere Kroner end der tidligere regnedes i Skilling. Men hvor der trods Fremskridt og trods Forbedringer af Trafikforhold og andet nødvendigt for Ordenens og Værdighedens Opretholdelse alligevel kan bygges videre paa en stedlig Tradition, det være sig i Plantevalg, i Inddelingsform eller andet, vil det stedse være værdifuldt at gøre dette, saa at der tiltrods for ensartede lovmæssige Krav om Indretning af Kirkegaarde i Vestjylland og paa Øerne dog bygges videre paa de bedste Traditioner og bevares et lokalt Præg.

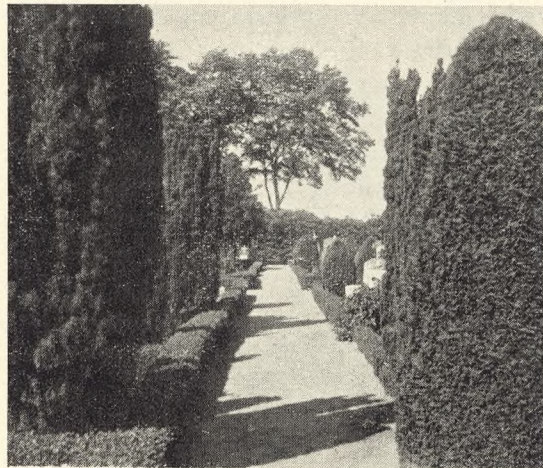

Fig. 91.
Starup Kirkegaard
i Sønderjylland.
Foto: J. Th.